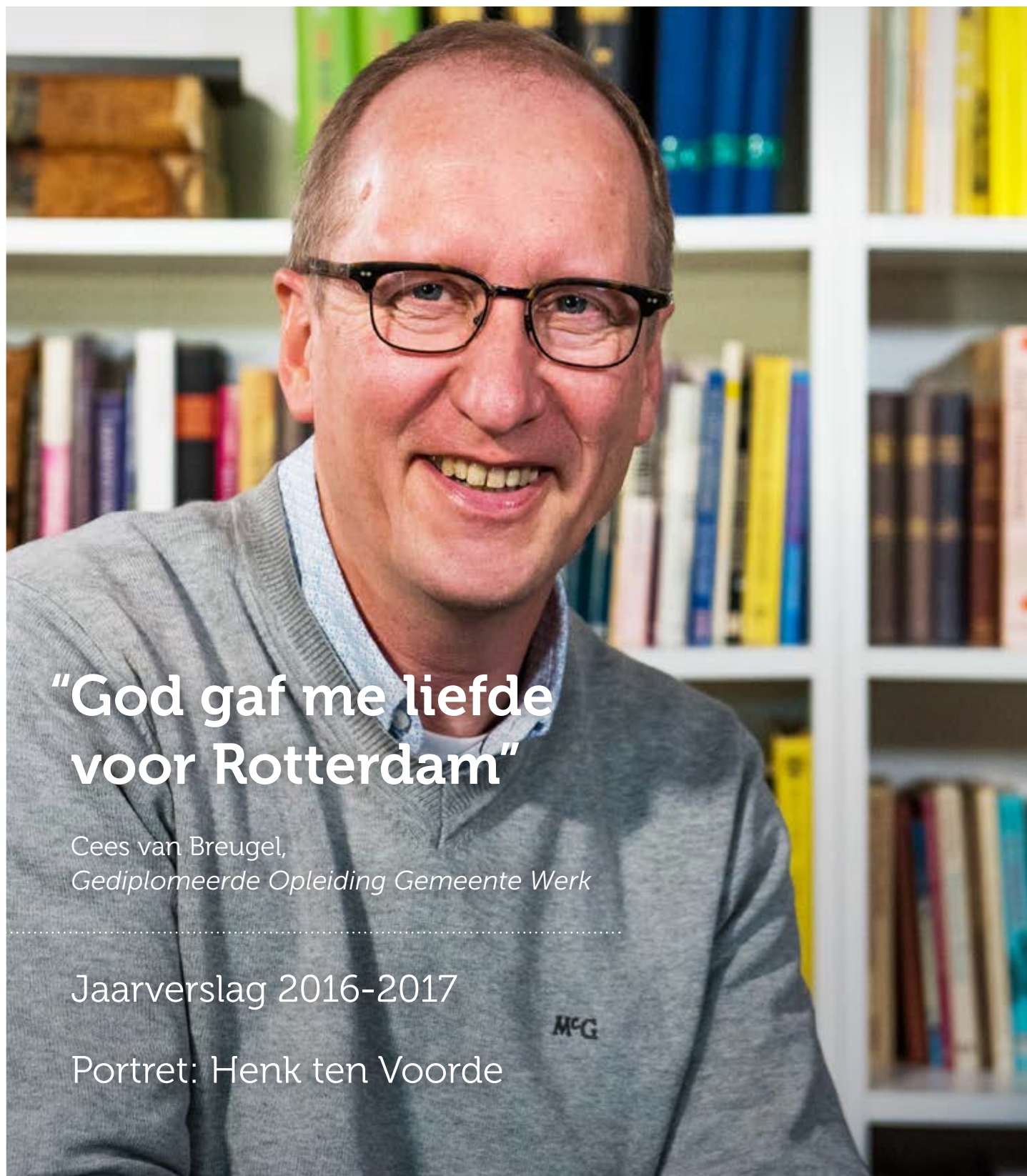

Evangelisch
College

MAGAZINE

JAARGANG 8 | NUMMER 14 | DECEMBER 2017

"God gaf me liefde voor Rotterdam"

Cees van Breugel,
Gediplomeerde Opleiding Gemeente Werk

Jaarverslag 2016-2017

Portret: Henk ten Voorde

BIJBEL

THEOLOGIE

MISSIONAIR WERK

PASTORAAT

... EN DE BOEKEN WERDEN GEOPEND ...

OPENBARING 20:12

"Elke keer weer vind ik het geweldig. Ik parkeer mijn fiets voor de deur en wandel op mijn gemak de openbare bibliotheek van Voorschoten binnen. Daar wacht me een wonderlijke rust in deze digitale tijd waarin ik me constant moet verweren tegen nepnieuws en alternatieve feiten.

vier jaar terecht kon bij al die sympathieke bibliothecaressen en bibliothecarissen van de ETS die me met al hun kennis en passie rondleidden langs die zesenzestig stuk voor stuk indrukwekkende boeken.

In mijn dorpsbibliotheek ga ik zitten aan een stevige houten tafel, sla ik een boek open en lees ik met volle aandacht terwijl zacht zonlicht over de bladzijden schijnt en ik door een diepe stilte word omarmd.

Ik leer God beter dan ooit kennen en ik weet: in deze bibliotheek kan ik altijd terecht, in deze bibliotheek blijf ik altijd lezen, van Zijn bibliotheek blijf ik altijd lid.

Precies dat liefdevolle licht ervaar ik als ik door de bibliotheek van God wandel en lees. De Bijbel. De bibliotheek der bibliotheken. En wat is het een zegen dat ik in de afgelopen

Heer ik dank U voor alles wat ik van U kreeg via de ETS!"

Harry Steenvoorden

Behaalde op 18 november 2017 het diploma van de ETS-Bijbelcursus. In de diplomeringsdienst sprak hij bovenstaande woorden uit.

Gediplomeerden ETS-Bijbelcursus 2017

INHOUD

8 **JAARVERSLAG**
PUBLIEKSJAARVERSLAG 2016-2017

6 | **DE BIJBEL OPEN**
LESSEN OVER GELOOF

10 | **ALUMNI AAN HET WERK**
CEES VAN BREUGEL: GEROEPEN

“Iedere zondag word
je meegenomen
in iets dat groter
is dan jezelf.”

14 | **PORTRET**
HENK TEN VOORDE

Colofon

Evangelisch College Magazine
Uitgave van Stichting Evangelisch College.
Verschijnt drie keer per jaar.

Jaargang 8 | Nummer 14 | december 2017
Oplage: 12.000
Vormgeving: IDD
Kostprijs EC-magazine: €0,70

Het Evangelisch College is verantwoordelijk voor de volgende scholen:

[ETS | Evangelische Toerusting School](#)
[ETA | Evangelische Theologische Academie](#)
[EPS | Evangelisch Pastoraal Studiecentrum](#)

Evangelisch College
Anjerstraat 79
3333GC Zwijndrecht
078-6190037
info@evangelisch-college.nl
www.evangelisch-college.nl

Diplomeringsdiensten

Op zaterdag 18 en 25 november vonden in Zwijndrecht de jaarlijkse diplomeringsdiensten plaats van de verschillende scholen. In totaal mochten we 53 certificaten en diploma's uitreiken. Foto's van deze bijeenkomst staan op: www.evangelisch-college.nl/diplomerings2017

Nieuwe studiemodule: Exegese

Ter ondersteuning voor de vakken Exegese Oude en Nieuwe Testament van de Opleiding Theologie is een studiemodule Exegese uitgebracht. In deze module krijgen studenten naast een stuk theorie, een stapsgewijze methodiek van exegetiseren aangeleerd. De module is geschreven door onze medewerker dr. Nathan Witkamp, in samenwerking met drs. Marianne Visser. Voor geïnteresseerden is de studiemodule verkrijgbaar in onze Webshop.

► www.evangelisch-college.nl/webshop

Aanvang Toerustingsprogramma Leiderschap

Begin oktober is de eerste bijeenkomst geweest van het nieuwe Toerustingsprogramma Leiderschap. Verspreid over de beide groepen in Amersfoort en Zwijndrecht zijn we begonnen met 25 deelnemers; allen actief als leidinggevende in de kerk. Joël Aerts verzorgde de eerste bijeenkomst over 'Persoonlijk leiderschap'. *Meld je nu met instroomkorting aan voor de resterende drie bijeenkomsten met Wim Grandia (over valkuilen voor leiders), Oeds Blok & Liesbeth van Tongeren (over de kracht van de kwetsbare leider) en Ron van der Spoel (over de leider als herder).*

► www.evangelisch-college.nl/leiderschap

Studentenaantallen 2017-2018

In september is het nieuwe collegejaar weer gestart. Dankbaar zijn we voor de vele nieuwe studenten en cursisten die we mochten verwelkomen. Het totaal aantal studenten is ongeveer gelijk gebleven aan vorig jaar.

School	Opleiding / cursus	Aantal
BIJBEL		
ETS	ETS-Bijbelcursus	1050
	Cursus Verantwoord Bijbelgebruik*	125
THEOLOGIE		
ETA	Opleiding Theologie	190
MISSIONAIR WERK		
	Opleiding Missionair Werk	20
PASTORAAT		
EPS	Opleiding Pastorale Hulpverlening	50
	Toerustingscursus Pastoraat	45
TRAINING EN TOERUSTING		
EC	Toerustingscursus Sprekers*	40
	Toerustingsprogramma Leiderschap	25

Peildatum: 31 oktober 2017; afgeronde aantallen

* Inclusief deelnemers van organiserende gemeenten

Vacature

Het EC is op zoek naar een **'handyman'** – iemand die allerlei technische, praktische zaken kan aanpakken voor onderhoud van ons kantoor- en lesgebouw. Het betreft een betaald dienstverband voornamelijk voor 10% (één dagdeel per week), met de mogelijkheid van extra uren indien nodig (oproepbasis). Wonen in de buurt van Zwijndrecht is een pré.

Voor nadere informatie kan contact opgenomen worden met de heer C. van Nes: c.vannes@evangelisch-college.nl of telefonisch via 078-6190037.

Studiedag ongewenste kinderloosheid

Zaterdag 7 april 2018 vindt in het EC-Onderwijscentrum in Zwijndrecht een studiedag plaats over ongewenste kinderloosheid met als thema: Een levenslang gemis. Medewerking verlenen Jorien Ouweneel (coach en trainer) en Hermineke Vonk (docent EC), beiden ervaringsdeskundig op dit gebied.

De studiedag is bedoeld voor pastoraal werkers, kerkelijk werkers/leidinggevenden en indirect betrokkenen zoals familieleden en vrienden.

► www.evangelisch-college.nl/studiedagkinderloosheid

Bijbeltalen

Het Evangelisch College heeft afgelopen jaar geïnvesteerd in het studiemateriaal voor de vakken Hebreeuws en Grieks van de Opleiding Theologie.

Voor het vak Inleiding Grieks zijn instructievideo's ontwikkeld, die studenten stapsgewijs helpen bij het eigen maken van de Griekse grammatica. Voor het vak Inleiding Hebreeuws is een nieuwe studiemodule in gebruik genomen. Dit betreft een vooruitgave van een Grammatica Hebreeuws welke onze docent dr. Gieneke van Veen-Vrolijk volgend jaar hoopt uit te geven in boekvorm.

Nieuwe docenten

Het team van (gast)docenten is dit studiejaar verder uitgebreid.

Nieuw zijn (in willekeurige volgorde): Gerrit van Klaveren, Martijn Piet, Monique Rozendal, Ton Nap, Bas Krins, Jan-Willem de Reus, Bram van Putten, Hin Talane, Edwin Vrijmoeth, René Bosman, Jiriska van Hooijdonk, Inge Matthijssse, Anneke Polderman, Tine Snoek en Frans van Herwijnen.

Zie onze website of facebookpagina voor een nadere kennismaking met deze nieuwe docenten.

www.evangelisch-college.nl/docenten
www.facebook.com/evangelischcollege

Cursuslocaties Toerustingscursus Pastoraat

Begin 2018 start de Toerustingscursus Pastoraat (TCP) op drie locaties:

Goes, Ouddorp en Zwijndrecht.

De TCP is een inleidende cursus van vijf zaterdagen of tien avonden voor iedereen

die bezig is met pastoraat of daarmee wil beginnen.

Meer informatie is te vinden op:

► www.evangelisch-college.nl/TCP

LESSEN OVER GELOOF

MARCUS 9:14-29

Jezus doet in de Evangelieën verbazingwekkende uitspraken over geloof. Bijvoorbeeld dat alles mogelijk is voor wie gelooft en dat geloof bergen kan verzetten.

Heb jij jezelf weleens afgevraagd hoe zo'n geloof eruitziet en of zo geloven eigenlijk wel haalbaar is? Zo ja, dan ben je niet de enige. Laten we eens kijken naar een verhaal dat hierover lessen bevat en ons verder kan helpen. In het verhaal wordt een jongen van kwade geestelijke machten bevrijd. We gaan uit van de meest uitgebreide weergave in Marcus 9:14-29, maar het verhaal staat ook in Mattheüs 17:14-21 en Lucas 9:37-43.

Ongeloof

De bevrijding vindt niet lang voor het lijden en sterven van Jezus plaats. Onmiddellijk eraan voorafgaand vinden we het verhaal van Zijn verheerlijking op de berg. De overgang van die geweldige ervaring naar de confrontatie met ongelooft valt Jezus zwaar: 'Hoe lang moet ik nog bij jullie blijven? Hoe lang moet ik jullie verdragen?'. (Mc. 9:19) Geen wonder, want Hij wordt geconfronteerd met leerlingen die falen en met toeschouwers die een veilige afstand bewaren of zelfs vijandig zijn. Ook al zijn er veel mensen, Jezus vindt niet of nauwelijks geloof. Geloof blijkt zeldzaam!

De vader

De jongen wordt gekweld door kwade geestelijke machten die proberen hem kapot te maken. Zijn vader heeft bijzondere verhalen over Jezus gehoord en komt in de hoop dat Hij een wonder zal kunnen doen. Maar meer dan hoop is het ook niet: 'maar als U iets kunt doen, heb dan medelijden met ons en help ons.' (Mc. 9:22) En dan antwoordt Jezus iets wonderlijks: 'alles is mogelijk voor wie gelooft.' Eigenlijk zegt Hij: "niet ik moet op dit moment iets doen, maar jij. Van jouw kant moet er geloof komen. En als dat er is,

dan is er verder geen belemmering".

De vader wordt opgeroepen om volkomen op Jezus te vertrouwen. Jezus is niet maar een methode die mogelijk werkt of een genezer met bovengemiddelde resultaten. Hij is de Redder! Die waarheid moet de vader omarmen.

En dan gebeurt er iets bij hem vanbinnen! Hij reageert meteen, dat staat er nadrukkelijk, en roept het uit: 'Ik geloof, kom mijn ongelooft te hulp.' Zijn twijfelende geloof blijkt voldoende te zijn. Want Jezus bevrijdt de jongen inderdaad van de kwade machten die hem beheersen.

"Geloof hoeft niet sterk te zijn, niet eens vrij van twijfel."

Dat Jezus de jongen bevrijdt leert ons iets heel onverwachts over geloof: geloof hoeft niet sterk te zijn, niet eens vrij van twijfel. De schreeuw van de vader blijkt immers al voldoende. Maar wat maakte die schreeuw dan tot het geloof waar Jezus naar op zoek is? Het op Jezus gericht zijn van de vader. Zijn geloof, hoe zwak ook, stelt zijn verwachting op Jezus en niets buiten Hem.

De leerlingen

De leerlingen zijn tekortgeschoten. Of is Jezus te streng voor hen? Het is per slot van rekening niet niks om demonen weg te sturen. Blader echter eens terug naar Marcus 6:6b-13 en je ziet dat Jezus' teleurstelling terecht is. De leerlingen staan niet voor een nieuwe uitdaging als die vader met zijn zoon bij hen komt. Ze lijken zelf ook verbaasd

te zijn over hun falen en zoeken na afloop opheldering bij Jezus.

Verbondenheid

En Jezus zegt dan: 'Dit soort kan alleen door gebed worden uitgedreven.' (Mc. 9:29). Wat betekent dit? We vergissen ons als we denken dat de leerlingen niet de juiste methode hebben toegepast, omdat ze niet gebeden hebben. Of dat ze de methode niet goed genoeg hebben toegepast, omdat ze meer hadden moeten bidden.

Bidden als methode bedoelt Jezus niet. Als Hij wijst op gebed (volgens sommige handschriften gebed en vasten samen), dan wijst Hij op de noodzaak van volkomen afhankelijkheid. Die afhankelijkheid zoek en vind je door te bidden. Door tijd vrij te maken voor de ontmoeting met God leren we om te leven in diepe verbondenheid met Hem en om Hem alle ruimte te geven in ons leven.

Op een of andere manier waren de leerlingen, misschien wel ongemerkt, van dat leven in verbondenheid afgeraakt. Dat bleek toen ze de confrontatie met kwade machten aan moesten gaan. In eigen kracht kun je die nooit overwinnen.

Alles mogelijk?

Het blijft een wonderlijke uitspraak: 'Alles is

mogelijk voor wie gelooft'. Betekent dit dat we alles kunnen bereiken als we maar op Jezus vertrouwen? Het antwoord is zowel ja en nee. Ja, want wij zijn geneigd om veel te klein te denken van wat Jezus wil doen in ons en door ons heen als wij op Hem gericht zijn. Er valt nog zoveel te ontdekken en te winnen! In Handelingen lezen we hoe Gods Geest van de falende leerlingen stralende geloofshelden maakt, en dat wil Hij ook met ons doen.

Alles is mogelijk voor wie gelooft omdat voor God alles mogelijk is. We lezen dit laatste onder andere in Marcus 14:36. Maar juist die tekst laat ons ook een duidelijke grens zien. Jezus bidt vlak voor Hij gevangen genomen wordt: 'Abba, Vader, voor U is alles mogelijk, neem deze beker van Mij weg. Maar laat niet gebeuren wat Ik wil, maar wat U wilt.' Jezus doet er een beroep op dat bij God alles mogelijk is. Maar het draait niet alleen om wat God kan, het gaat ook om wat God in zijn wijsheid wil. Want wat Hij wil, dat is uiteindelijk het beste. Jezus beseft dat en onderwerpt zich.

Wat betekent dit voor ons? Wij doen er goed aan om enorm groot te denken van wat God in ons leven kan en wil doen. Tegelijkertijd moeten we wel, zonder passief te worden, de regie aan Hem laten. God ziet beter wat belangrijk is dan wij. En dit mogen we zeker weten: als wij leven in verbondenheid met Hem, dan moet elke berg wijken die tussen ons en Zijn doel met ons in staat.

Ter overdenking:

- Ons geloof kan beschadigd zijn door teleurstellingen uit het verleden. Als je dit herkent, vertel dan je teleurstelling aan God en vraag Hem hier Zijn licht op te laten schijnen.
- Hoe kun jij groeien in het leven in nauwe verbondenheid met God?
- Heb jij weleens gemerkt dat je te klein dacht van wat God in en door jou heen wil doen?

Leen Stehouwer, BA
Docent en auteur
lesmateriaal
ETS-Bijbelcursus
(Oude Testament)

PUBLIEKS- JAARVERSLAG 2016-2017

1.588
studenten

volgden bij ons
een opleiding
of cursus.

Ruim 100 docenten
hebben lesgegeven bij
één van de cursussen of
opleidingen. Naast circa **80**
externe docenten waren
er **22 personeelsleden**, **2**
vrijwilligers en **2 stagiai-**
res aan het EC verbonden.

Financieel gezien

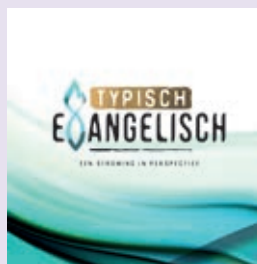
hebben we het jaar afgesloten met een **positief**
resultaat van € 7500,-. De omzet bedroeg ruim
€ 850.000,-.

Meer informatie: www.evangelisch-college.nl/ANBI.
Hier vindt u onder andere de jaarrekening 2016-2017.

De **Cursus Verantwoord**
Bijbelgebruik van John
Boekhoud is dit jaar voor
het eerst onder onze vlag
aangeboden. De cursus
werd gehouden in Assen,
Emmeloord en Zwijndrecht.

Marit Boertjes
heeft afgelopen jaar als
onderwijs-
deskundige
de organisatie versterkt.

Begin mei verscheen bij uitgeverij Ark
Media het boek '**Typisch Evangelisch:**
Een stroming in perspectief', onder
redactie van Laura Dijkhuizen, MA (docent
en coördinator van de opleiding Missio-
nair Werk bij het Evangelisch College) en
dr. Henk Bakker.

Met 14 kerken
hebben we samengewerkt
in het aanbieden van cur-
sussen en trainingen.

Op 18 mei 2017 vond een
eerste bijeenkomst
plaats van ons

Comité van
Aanbeveling.

Om het studietoer aanbod
overzichtelijker te kunnen
presenteren, is de
website
vernieuwd.

Ter ondersteuning voor het lezen en eigen maken van de inhoud van de Bijbelboeken, kregen alle cursisten van de ETS-Bijbelcursus dit jaar voor het eerst toegang tot **ETS-online: een online leeromgeving** bestaande uit

korte lessen, waarin gedurende de cursus elke (werk) dag o.a. een Bijbellesrooster wordt uitgereikt, met daarbij relevante achtergrondinformatie en uitleg bij de te lezen tekstgedeelten.

51 gediplomeerden

ontvingen een **diploma** of **certificaat** omdat ze succesvol hun studie hadden afgerond.

Maurits Stevens was een van hen; hij ontving het diploma Bachelor Theologie: *“Ten diepste is de vrucht van mijn studie, dat mijn liefde voor God, mijn liefde voor de gemeente, voor Gods missie, de missie van het Koninkrijk in deze wereld alleen maar groter, groter en groter is geworden.”*

Bekijk een video van zijn getuigenis op: www.evangelisch-college.nl/diplomerings2016

Er zijn in Veenendaal **drie ETS-studiedagen** gehouden, dit jaar rondom het thema ‘Onderwijs in de kerk’. Gemiddeld bezochten 125 bezoekers deze dagen.

De ETS-Bijbelcursus

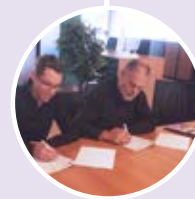
is uitgebreid met nieuwe cursuslocaties in Delft, Rotterdam, Enkhuizen en Venlo.

Als onderdeel van haar stage ontwikkeld één van onze studenten van de Opleiding Missionair Werk in opdracht van Stichting Antwoord de

MissieMeter.

In juni 2017 is een **samenwerkingsovereenkomst** gesloten met het **European Nazarene College** – Nederland (EuNC-NL). Het is voor studenten van het EuNC-NL nu mogelijk een deel van de vakken te volgen aan de ETA. EuNC-afgestudeerden kunnen instro-

men bij de ETA voor een diploma, of doorstromen via één van de bestaande trajecten. ETA-studenten kunnen instromen bij het EuNC om uiteindelijk voorganger of gemeentewerker te worden in de **Kerk van de Nazarener.**

Het **EC-Magazine** heeft in samenwerking met IDD een **nieuwe opzet en vormgeving** gekregen en is uitgebreid van 2 naar 3 edities per jaar. De oplage is verhoogd naar 12.000 stuks.

Er zijn diverse **nieuwe promotievideo's** ontwikkeld, waaronder een animatievideo voor de ETS-Bijbelcursus.

In de zomervakantie zond **Groot Nieuws Radio** voor de vierde keer een door het EC ontwikkelde

Bijbelquiz uit.

GEROEPEN

Cees van Breugel (52) meldde zich drie jaar geleden aan voor de opleiding Theologie in Amersfoort. Op zijn aanmeldingsformulier schreef hij bij motivatie slechts één woord: roeping.

Cees: "Eigenlijk speelt in mijn leven al 30 jaar het verlangen om God te dienen door het evangelie te verkondigen. Ik ervoer echter geen duidelijke roeping om daar echt mijn werk van te maken. Er waren ook voldoende mogelijkheden om in mijn vrije tijd aan die roeping gehoor te geven: evangelisatiewerk, spreken voor groepen, dienen als ouderling in mijn gemeente. Ook in mijn baan bij Stichting Woord en Daad kon ik mijn roeping kwijt. Ik dacht dat ik dit voor de rest van mijn werkzame leven zou doen. Maar God liet me wat anders zien."

Roeping

"In het najaar van 2014 kwam ik terug van een reis naar Colombia en had last van een jetlag. Midden in de nacht werd ik wakker. Omdat slapen dan echt niet meer lukt, ging ik uit bed en las ik verder in het boek waarin ik bezig was: "De vreugde van God" van John Piper (een aanrader voor iedereen!). Ik las over Gods vreugde in het inschakelen van mensen bij de komst van Zijn Koninkrijk. Het raakte me. Het oude verlangen werd weer wakker: het Woord van God brengen in deze wereld. Ik heb toen mijn handen gevouwen boven dat boek en gezegd: "Heere God, als u nog een wending in mijn leven wilt, mag het dan morgen duidelijk worden uit de preek?" De volgende dag was het zondag, en de preek ging over de roeping van Samuël: "Als Hij u roept, zeg dan: 'Spreek, Heere, want uw dienaar luistert'." Het was voor mij overduidelijk een antwoord, en het gebed van Samuël werd mijn gebed. Twee weken later stond er een vacature voor evangelist in de krant. Ik bad

opnieuw op zaterdagavond: "Als u wilt dat ik evangelist word, mag het dan morgen duidelijk worden in de preek?" De preek van de volgende dag had als thema: "Filippus de evangelist", en de hele preek was opnieuw een antwoord op mijn gebed. Ik ben toen actief gaan zoeken naar een theologische opleiding, omdat ik geen diploma's had om evangelist te worden."

Opleiding

"Iemand attendeerde me op de opleiding bij het Evangelisch College. Ik kende deze opleiding niet. De reden waarom ik er voor koos was vooral praktisch: de colleges waren op zaterdag. Bovendien sprak de flexibele aanpak van het EC me erg aan. Ik kon op allerlei niveaus de opleiding volgen. In eerste instantie koos ik er voor om de opdrachten niet te maken, omdat ik vermoedde dat dat te veel werk zou zijn naast mijn fulltime baan. Maar toen ik bij de kennismakingsbijeenkomst zag wat de opdrachten inhielden, kreeg ik er erg veel zin in om die toch te doen. Ik ben toen geswitcht naar de volledige studie van Gemeente Werk. Hoewel het een tropentijd was – ik had naast mijn opleiding een fulltime baan en een gezin met zes kinderen – is het uiteindelijk gelukt om de opleiding in de drie jaar af te maken die er voor stonden. Soli Deo Gloria."

"Ik heb de studietijd als zeer verrijkend ervaren. Als gereformeerde jongen kwam ik tussen evangelische christenen in allerlei soorten terecht. Ook de docenten hadden overwegend een evangelische achtergrond. Het heeft mijn denken verder gevormd; tegelijk ben ik een gereformeerde jongen gebleven... Het volgen van colleges, het omgaan met medestudenten en het werken aan praktische opdrachten was een prachtige mix om me voor te bereiden op het werk als evangelist. Ik

heb er volop van genoten. De bevoegenheid van docenten was ook bijzonder motiverend.”

Solliciteren

“Omdat ik een roeping voor evangelist had gekregen, ben ik gaan solliciteren op banen die daarvoor in aanmerking kwamen. De eerste sollicitatie verliep teleurstellend. Het maakte mij duidelijk dat ik binnen de Gereformeerde Gemeenten – waarvan ik mijn hele leven al lid was – niet hoefde te rekenen op werk. Ik mag zeggen dat ik zonder hard feelings terugkijk. Ik lag ‘politiek’ niet goed in mijn kerkverband. Toch bewaar ik bijzonder goede herinneringen aan mijn tijd daar, en mijn gezin is er gezegend.”

“Het volgen van colleges, het omgaan met medestudenten en het werken aan praktische opdrachten was een prachtige mix om me voor te bereiden op het werk als evangelist.”

Rotterdam

“Er kwam een vacature bij Thuis in West in Rotterdam, een project binnen de Christelijke Gereformeerde Kerk wat ik al langer kende omdat vrienden van mij het hadden opgestart. Rotterdam trok me echter totaal niet. Toch voelde ik me geroepen om te solliciteren, omdat de baan wel paste bij de roeping die ik ervoer. Ik werd afgewezen, omdat ik nog geen diploma had. Dat was een soort opluchting: “God heeft wat anders voor ons in petto.” Na een aantal weken werd ik echter alsnog op gesprek gevraagd omdat alle andere kandidaten waren afgefallen. Ik reed met een zwaar hart naar Rotterdam, samen met mijn vrouw Ariëtte. Ik heb mijn bedenkingen ook op

tafel gelegd en eerlijk verteld dat God me wel heel duidelijk moest roepen naar deze stad, wilde ik er gehoor aan geven. Samen zijn we ter plekke in gebed gegaan. En tijdens dit gebed draaide God op een indrukwekkende manier alles om. Hij gaf me liefde voor Rotterdam, en maakte voor ons én voor het bestuur van Thuis in West duidelijk dat dit onze plek was. Drie maanden later woonden we in hartje Rotterdam en startte ik als missionair-diaconaal werker. Daarnaast werk ik nog steeds parttime bij Woord en Daad.”

Thuis in West

“Thuis in West is een missionair project in Middelland, een achterstandswijk in Rotterdam. Deze wijk wordt gedomineerd door eenzaamheid, gebroken relaties, jeugdproblematiek, verslaving, prostitutie en criminaliteit. Het is de wijk waar een paar jaar geleden een vrouw werd gevonden die al 10 jaar dood in haar woning had gelegen. We hebben allerlei diaconale activiteiten om aan de problemen in de wijk te werken. Denk aan maaltijden, huiswerkbegeleiding, jeugdclubs, bezoekwerk en taalcursussen. Hierdoor hebben we veel ingang bij de multiculturele bevolking van Middelland. Het biedt ook veel mogelijkheden om – voor mensen die daarin geïnteresseerd zijn – missionair bezig te zijn. We bieden Alphacursussen, een Bijbelclub en we hebben ook veel persoonlijke gesprekken.”

“De studie bij het Evangelisch College heeft veel raakvlakken met mijn werk. Ik preek regelmatig voor eerste-generatie christenen in diverse gemeenten hier in Rotterdam. Vakken als exegese en homiletiek hebben me hiervoor gevormd. Verder kom ik veel gebrokenheid tegen waarbij ik de praktische vakken uit de Praktische Theologie heel goed kan inzetten. Onlangs was ik op bezoek bij een meneer in de wijk die 80 jaar werd, en zijn verjaardag alleen doorbracht. Ik was de enige bezoeker voor de hele dag. Zoiets doet pijn! Hoe benader je zo iemand? Hoe vind je aanknopingspunten om het evangelie ter sprake te brengen? Ik merk dat de brede vorming van het Evangelisch College me hierbij heeft geholpen.”

Cees ontving 25 november jl. het diploma Gemeente Werk.

Kijk voor een verslag van deze diplomering op www.evangelisch-college.nl/diplomering2017

VOOR U GELEZEN

De Bijbel voor iedereen

Age Romkes en Pieter Siebesma

Vorig jaar verscheen het boek *Dogmatiek voor iedereen* van Almatine Leene en Wim Markus dat ik toen met veel genoegen heb gelezen.

Wat een geweldige prestatie om in circa 200 pagina's een boeiende inleiding te schrijven op de christelijke geloofsleer. Vanwege de positieve ervaring met *Dogmatiek voor iedereen* waren mijn verwachtingen hooggespannen toen dit jaar een tweede boek uitkwam in deze serie: *De Bijbel voor iedereen*. Een boek dat voor de 'gewone' bijbellezer een praktische handreiking wil zijn.

Na een algemene inleiding over het belang, ontstaan en karakter van de Bijbel volgt achtergrondinformatie over de Bijbelboeken van het Oude en Nieuwe Testament. Het boek sluit af met een aantal praktische tips bij het lezen en bestuderen van de Bijbel. Leuk zijn de afwisselende kadertjes voorzien

van herkenbare iconen, met daarbij tekstverwijzingen, extra achtergrondinformatie of leesoefeningen die je helpen de aangeboden informatie eigen te maken.

Ja, de Bijbel is voor iedereen. En juist daarom is het zo belangrijk dat theologen hun best doen om hun kennis en inzicht over de Bijbel toegankelijk te maken voor iedereen. Want met een beetje gerichte hulp en achtergrondinformatie valt er voor iedereen zoveel (meer) moois te ontdekken in de Bijbel! Hoewel *De Bijbel voor iedereen* qua inhoud en opzet minder 'vernieuwend' is dan *Dogmatiek voor iedereen*, is ook dit boek doeltreffend in wat het beoogt: laten zien dat de Bijbel voor iedereen toegankelijk én relevant kan zijn!

Jesse van Nes

Romkes, Age en Siebesma, Pieter. *De Bijbel voor iedereen. Weten wat je gelooft*. Utrecht: Boekencentrum, 2017. 240 pags. € 19,99.

Kwetsbare liefde: de kerk, de islam en de drie-enige God

Bernhard Reitsma

De schrijver heeft jarenlang in het Midden-Oosten gewoond en is bijzonder hoogleraar met als onderzoeksgebied de kerk in de context van de islam. In *Kwetsbare liefde* stelt hij de relatie tussen christenen en moslims aan de orde. Eerst schetst Reitsma een bijbels-theologisch kader.

Bij de vraag hoe christenen zich tot moslims hebben te verhouden kiest de auteur voor een benadering die zowel vasthoudt aan de uniciteit van Gods openbaring in Christus als aan de overtuiging dat andere religies, ook de islam, waarheidselementen kunnen bevatten.

Op de vraag of God en Allah dezelfde zijn geeft de schrijver een genuanceerd antwoord. Aan de ene kant benadrukt hij dat moslims de ene waarachtige God willen dienen, en dat die ene waarachtige

God zich heeft geopenbaard in Christus. Daarom dienen moslims dezelfde God als christenen. Aan de andere kant wijst hij ook op fundamentele verschillen in godsbeeld. Reitsma roept op tot een omgang met moslims waarin christenen zich kwetsbaar opstellen. Sterk zijn de diepgaande bezinning, de bereidheid om als christen de hand in eigen boezem te steken en de genuanceerde manier van redeneren. Ook vraagstukken als geloofsvervolging en de positie van Israël komen aan de orde. Sommige lezers zullen de schrijver te kritisch over het christendom en te positief over de islam vinden. Maar ook voor wie anders denkt, is het lezen van *Kwetsbare liefde* leerzaam.

Leen Stehouwer

Reitsma, Bernhard. *Kwetsbare liefde: de kerk, de islam en de drie-enige God*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2017. 256 pags. € 19,90.

Back to Basics: Zeven cruciale vragen rond missionair kerk-zijn

Nynke Dijkstra-Algra en Sake Stoppels

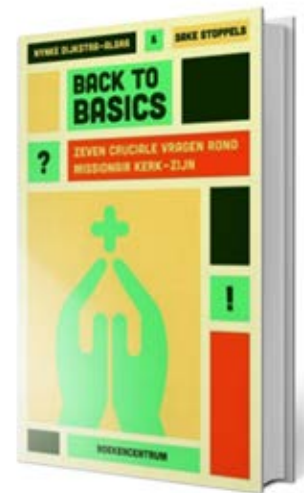
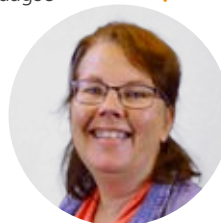
We moeten elkaar opvissen. Een markante uitspraak in het boek *Back to Basics* van Dijkstra en Stoppels dat diverse thema's rondom het missionair-zijn van de kerk bespreekt. Hoofdstuk twee is gewijd aan het befaamde en soms verguisde 'zieltjes winnen'. Is dat nog wel van deze tijd? En past het bij de hedendaagse kerk? In het betoog volgend op deze vragen halen de auteurs diverse moderne theo- en missiologen aan, zoals Heitink, De Roest, Paas, Rahner en Volf. Dit doen zij trouwens in het hele boek, wat genoeg onderbouwing en handvatten geeft om door te studeren op de diverse thema's.

De nadruk in dit boek ligt op het missionaire karakter van de kerk. De rol van de kerk, de predikant, de gelovigen in de kerkbank en ja zelfs die van de context

wordt op een verfrissende en herkenbare manier besproken en geeft stof tot nadenken.

Sterk is dat het eerste hoofdstuk gewijd wordt aan de persoon Jezus Christus gezien vanuit de verlossingsleer. Dit plaatst het boek duidelijk in de protestantse traditie, al worden nieuwe inzichten en denkbeelden niet geschuwd. Dit boek is geschreven voor predikanten, maar is daarnaast een aanrader voor de theologiestudent alsook de geïnteresseerde kerkganger. Al is een beetje kennis van de hedendaagse theologie wel een pré want anders zou het je kunnen duizelen van de namen.

Laura Dijkhuizen

Dijkstra-Algra, Nynke en Stoppels, Sake. *Back to Basics. Zeven cruciale vragen rond missionair kerk-zijn*. Utrecht: Boekencentrum, 2017. 176 pags. €9,99.

Luisteren 2.0: Anderen tevoorschijn luisteren

Bert Bakker

Gastvrouw en vroedvrouw. Deze twee woorden zijn de metaforen die Bakker gebruikt voor 'tevoorschijn' luisteren. In het eerste gedeelte beschrijft hij de vaardigheden die behoren bij de gastvrouw (luisteren, ruimte bieden) en in het tweede gedeelte van het boek de vroedvrouw (begeleiden, vernieuwen, veranderen).

Het boek is deels geënt op *Motiverende gespreksvoering*, tegelijk bouwt hij mooi verder op dit fundament. Enerzijds door het meer toe te spitsen op gesprekken binnen de kerkelijke gemeente. Anderzijds door het uit de hulpverleningscontext te halen.

Bakker werkt met reflecties: "woorden geven aan wat jij denkt dat de ander bedoelt en wat dat voor haar betekent" (p33). Bakker neemt de tijd om met behulp van heel veel gespreksfragmenten

duidelijk te maken wat reflecties zijn en hoe deze kunnen werken.

Ik was bang dat op deze manier veel te snel gedachten ingevuld werden voor de ander, maar de schrijver heeft mij overtuigd van de waarde van reflecties. De auteur heeft veel willen zeggen in dit boek, waardoor je op een bepaald moment overspoeld wordt door suggesties en mogelijkheden van reactie. Wellicht had een deel hiervan uitgewerkt kunnen worden in een 'luisteren 3.0'. Een boek wat mij tot nadenken heeft gezet over mijn eigen stijl van gespreksvoeren en de uitdaging heeft gegeven om meer, in de stijl van Bakker, te gaan reflecteren.

Hermineke Vonk

Bakker, Bert. *Luisteren 2.0 - Anderen tevoorschijn luisteren*. Ekklesia, 2016. 220 pags. €16,90.

HENK TEN VOORDE:

“DE SAMENKOMST IS EEN ONTMOETING
MET DE DRIE-ENIG GOD”

Henk ten Voorde was 20 jaar werkzaam bij de ETA, verzorgde daar een keur aan vakken, met name binnen de Systematische en Praktische theologie en ontwikkelde de Toerustingscursus Samenkomst & Muziek. Hij doet het nu rustiger aan, maar is nog wel vrijwillig bibliothecaris in het EC-Onderwijscentrum, coördinator van de cursus Samenkomst & Muziek en docent liturgiek. Niet toevallig was liturgiek ook het eerste vak dat hij gaf bij de ETA. Henk: “Het boeide mij altijd al.”

Alhoewel, altijd? Henk: “In mijn tienerjaren verzette ik mij tegen het geloof, omdat ik het ervaarde als een heleboel dingen die ik niet mocht en wel graag wilde. Ik deed toen veel dingen die niet mochten. Op een gegeven moment leerde ik Marja kennen. Zij ging naar een Hervormde evangelisatiegemeente in Rotterdam-Zuid. Daar preekte ds. Poort, een in die tijd bekende legerpredikant. Door zijn prediking en mijn contacten met Marja kwam ik tot geloof. Toen ik met haar trouwde, sloot ik mij bij de Hervormde kerk aan en ben ik actief geworden in het jeugdwerk. Ik ging in de loop der jaren ook Bijbelstudies geven en preken, maar miste theologische onderbouwing. Tot ik een student van de ETA ontmoette. Hij was erg enthousiast over de opleiding Theologie en nodigde mij uit een keer te komen kijken. Dat heb ik gedaan en mij vervolgens

meteen aangemeld voor de studie.”

“Een ETA-docent die mij erg geïnspireerd heeft tijdens mijn studie is Benjamin Wentsel. Hij heeft een zevendelige dogmatiek geschreven. Die was zo sprankelend en nieuw, ik heb nooit geweten dat dogmatiek zo spannend was. Ook als persoon - hij is een combinatie van een geleerde met een kinderlijk geloof - is hij een inspiratie.”

Kern van de samenkomst

“In die periode zat ik in mijn gemeente (we waren inmiddels overgestapt naar een Volle Evangelie Gemeente) in een werkgroep waar we nadachten over de vormgeving van de diensten. Dat zette mij ertoe aan mij echt te verdiepen in de vraag waarom de gemeente samenkomt. Toen ik voor de ETA mijn scriptie moest schrijven, heb ik dat dan ook gedaan over de ontmoeting met God in de eredienst in het Oude Testament. Naar mijn idee had ik toen de kern van de samenkomst ontdekt: de ontmoeting met de Drie-enig God.”

Lesgeven

“Bij het afronden van mijn studie aan de ETA deed ik bij de schoolleiding mijn beklag dat er geen aandacht was geweest voor liturgiek in de opleiding. Daarop, ik studeerde inmiddels aan de ETF in Leuven, werd ik benaderd om dat vak dan maar op te gaan zetten en zelf te geven. Dat

Toerustingscursus Samenkomst & Muziek

In samenwerking met Baptistengemeente Ichthus organiseert het Evangelisch College de Toerustingscursus Samenkomst & Muziek in Alphen aan den Rijn.

Op zaterdagochtend **13 januari 2018** zal Henk ten Voorde een studie geven over het ‘waarom’ en ‘waartoe’ van het samenkomen van de gemeente. Hierbij zal onder andere

aandacht worden gegeven aan het model van Robert Webber.

Op zaterdagochtend **3 februari 2018** verzorgt Cees van Setten een interactieve workshop over het gebruik van een narratieve liturgie en het verbinden van verschillen muziekstijlen en liedculturen in de samenkomst.

Aanmelden voor deze cursus is nog mogelijk!
► www.evangelisch-college.nl/TCSM

ben ik gaan doen. Later ging ik ook homiletiek, hermeneutiek 1, ecclesiologie, eschatologie en Bijbelstudiemethoden geven. Vanwege mijn gezondheid heb ik dit langzaamaan afgebouwd.”

Collectief

“Voordat ik in 1990 begon met studeren aan de ETA, volgde ik bijna onafgebroken technische opleidingen en werkte ik eerst bij de TU Delft als elektronicus, later als ICT'er bij softwarebedrijf Logica en bij overslagbedrijf EMO. Op mijn 58e stopte ik met werken in de ICT en richtte ik mij volledig op preken en lesgeven. Ik preek nu zo'n 35 keer per jaar in allerlei gemeenten: baptisten, evangelisch, PKN, vol evangelisch. Als ik op zondagochtend in de auto zit op weg naar een gemeente om te preken besef ik hoe bijzonder het is dat een groep mensen uit alle lagen van de bevolking al 2000 jaar samenkomt en dat ik daar deel van uitmaak en een bijdrage aan lever. Dat je als christen opgenomen bent in een beweging van Gods Koninkrijk en God mensen gebruikt in dienst van Zijn Koninkrijk drijft mij in mijn werk als docent en spreker. Ook vind ik deze collectieve beleving van geloof heel belangrijk. Iedere zondag word je meegenomen in iets dat groter is dan jezelf.”

“Die collectieve beleving van ons geloof in de eredienst boeide mij altijd al. Het begon met de vraag waartoe komen we samen, daarna ben ik mij gaan verdiepen in de geschiedenis van de evangelische samenkomst. Toen kwam ik tot de ontdekking dat de huidige vorm van deze eredienst pas in de jaren zestig van de vorige eeuw tot stand is gekomen. Muziek neemt in die samenkomst een grote plaats in. Vervolgens ben ik mij in liedculturen gaan verdiepen.”

Psalmen

“Zo ontdekte ik dat de psalmen al die eeuwen een doorgaande lijn zijn in de liturgie. Naast psalmen werden ter aanvulling ook andere liederen gezongen, die verschilden per periode, maar de psalmen bleven. In de jaren 60 van de vorige eeuw veranderde dat ineens. Toen werden er alleen nog

andere liederen gezongen in de evangelische samenkomst. Het zingen van de psalmen hield ineens, na 2000 jaar, op. Er lijkt nu weer een kentering gaande. Binnen de evangelische beweging zijn er steeds meer mensen die de psalmen missen. Brian Doerksen is bijvoorbeeld bezig alle psalmen opnieuw op muziek te zetten. In een breder verband zien we dat er elk jaar nieuwe psalmberijmingen verschijnen. Denk aan Psalmen voor Nu, The Psalm Project en De Nieuwe Psalmberijming, maar ook 150 Psalmen Vrij van Huub Oosterhuis.”

Ontmoeting met God

“In mijn lessen liturgiek wil ik de studenten de essentie van ons samenkomen meegeven: de ontmoeting met de Drie-enig God. Voor die ontmoeting is een completere dienst wenselijk dan alleen lofprijs en aanbidding. Want juist ook door schuldbelijdenis, geloofsbelijdenis, viering van het avondmaal, voorbede voor de wereld en onszelf en het onder woorden brengen van onze gebrokenheid in klaagliederen ontmoeten we Hem. Het liefst zou ik iedere zondag het avondmaal vieren. We delen dan in het heil van Christus, zo bijzonder. Gelukkig is die ontmoeting echter niet van onze vorm van samenkomen afhankelijk, ondanks onze gebrekigheid is God er!”

Henk in het kort:

Naam: Henk ten Voorde

Leeftijd: 65

Geboorteplaats: Apeldoorn

Woonplaats: Hellevoetsluis

Broers/zussen: 3 broers

Kerk/gemeente: Evangeliegemeente Agapé Hellevoetsluis.

Gezin: Getrouwd met Marja, samen 4 getrouwde kinderen, 5 kleinkinderen

Studies: Studeerde bijna zijn hele leven. In chronologische volgorde: LTS fijnmetaal, MTS elektrotechniek, MTS elektronica, HTS elektronica/computerarchitectuur, wetenschappelijk rekenen aan de TU Delft, Bachelor Theologie aan de ETA, Master Theologie aan de ETF

Hobby's: Lezen, films kijken, tuinieren, windsculpturen bouwen en reizen (bezocht al 27 van de 42 Europese hoofdsteden).

AGENDA

9 januari	Start Toerustingscursus Sprekers	Vlaardingen
27 januari	Start Toerustingscursus Pastoraat	Zwijndrecht
10 februari	Start Toerustingscursus Pastoraat	Goes
10 februari	Open dag Missionair Werk	Amersfoort
23 februari	Alumnidag opleiding Pastorale Hulpverlening	Zwijndrecht
24 februari	ETS-Studiedag Pastorale ethiek	Veenendaal
16 maart	Open dag Pastorale Hulpverlening	Zwijndrecht
17 maart	Open dag Theologie	Amersfoort
22 maart	Open dag Theologie	Rotterdam
23 maart	Open dag Theologie	Zwijndrecht
24 maart	Open dag Theologie & Pastorale Hulpverlening	Meppel
April	Proeflessen ETS-Bijbelcursus	Nederland
7 april	EPS-Studiedag Ongewenste kinderloosheid	Zwijndrecht
13 april	Open dag Pastorale Hulpverlening	Zwijndrecht

Wil je meer weten over één van deze activiteiten?

Ga naar www.evangelisch-college.nl.

ETS-Studiedag Pastorale ethiek

Zorgen voor een eigenwijze kudde

Deze studiedag gaat over het omgaan met ethische dilemma's in de gemeente-context. De spreker is **prof. dr. Patrick Nullens**.

De dag bestaat uit drie delen:

1. De spanning tussen onze cultuur en de ethiek van de kerk.
2. De gebrokenheid van het leven, tragiek en morele dilemma's.
3. De vertaalslag naar leiderschap, persoonlijke verantwoordelijkheid en de organisatorische kant van een missionaire kerk.

Wanneer: 24 februari 2018, 10.30 – 16.00 uur

Waar: Veenendaal, 'De Goede Reede', Vondellaan 2

Kosten: € 15,-, gratis voor ETS-cursisten en EC-studieopashouders

Meld je aan op:
www.evangelisch-college.nl/ETS-studiedagen.html